

چکیده

این مطالعه به منظور بررسی مقایسه ای اثرات پروبیوتیک و سه گیاه دارویی نعناع، آویشن و کاسنی بر عملکرد، صفات لاشه، فراسنجه بیوشیمیایی خون، سیستم ایمنی و فلور میکروبی روده باریک جوجه های گوشتی انجام شد. 300 جوجه خروس گوشتی یکروزه (راس ۳۰۸) به طور تصادفی به ۵ تیمار با 4 تکرار (هر تکرار شامل ۱۵ قطعه جوجه) در قالب طرح کاملاً تصادفی، به مدت ۴۲ روز (از سن یک روزگی) انجام شد. یک جیره پایه برای هر یک از دوره های آغازین (۰ تا ۲۱ روزگی) و پایانی (۲۲ تا ۴۲ روزگی) تهیه و با پروبیوتیک پریمالاک، ۱٪ پودر برگ نعناع، ۱٪ پودر برگ آویشن و ۱٪ پودر برگ کاسنی نیز مکمل شد. تیمارها شامل یک جیره پایه آزمایشی (شاهد)، پروبیوتیک پری مالاک، ۱٪ پودر برگ نعناع، ۱٪ پودر برگ آویشن و ۱٪ پودر برگ کاسنی برای هر دوره آزمایش بود. نتایج آزمایش اخیر نشان داد تفاوت معنی داری در مصرف خوراک وجود نداشت ($P > 0/05$). در کل دوره پرورش بیشترین افزایش وزن مربوط به تیمارهای حاوی پروبیوتیک (پریمالاک)، ۱٪ پودر برگ نعناع و ۱٪ پودر برگ کاسنی بود. هم چنین مناسب ترین ضریب تبدیل غذایی مربوط به تیمارهای حاوی پروبیوتیک (پری مالاک) و گیاهان دارویی بود. لاشه، سینه، ران و بال در تیمارهای حاوی پروبیوتیک (پری مالاک) و گیاهان دارویی بالاتر از گروه شاهد بود ($P < 0/05$). هیچ کدام از فراسنجه های پروتئین تام، آلبومین، گلوکز، HDL و اسید اوریک تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفت ($P > 0/05$). اما غلظت کلسترول، تریگلیسیرید و LDL پلاسماي خون جوجه های تغذیه شده با تیمارهای آزمایشی در مقایسه با تیمار شاهد کاهش یافت ($P < 0/05$). تیترا آنتی بادی علیه واکسن نیوکاسل و برونشیت تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی تغییر معنی داری در ۴۲ روزگی نشان داد ($P < 0/05$). تیترا آنتی بادی علیه واکسن نیوکاسل و برونشیت در تیمارهای حاوی پروبیوتیک پری مالاک و پودر برگ کاسنی به ترتیب در مقایسه با سایر تیمارها بالاتر بود ($P < 0/05$). تولید آنتی بادی علیه SRBC، IgG و IgM تحت تأثیر تیمارهای آزمایشی در روز ۴۲ تغییر معنی داری نمود ($P < 0/05$) تولید آنتی بادی علیه SRBC، IgG و IgM در روز ۴۲ در تیمار حاوی پروبیوتیک پری مالاک در مقایسه با سایر تیمارها بیشتر بود ($P < 0/05$). بیشترین جمعیت اشریشیاکولی و کم ترین جمعیت لاکتوباسیلوس مربوط به تیمار شاهد بود ($P < 0/05$).

کلید واژه: پروبیوتیک، گیاهان دارویی، عملکرد، صفات لاشه، فراسنجه های خونی، سیستم ایمنی، فلور

میکروبی